

INNSPILL FRA FILM & KINO TIL KUD, KULTURRÅDET OG NFI

Film & Kino organiserer samtlige norske kinoer. Det som kjennetegner våre medlemmer er at det er store variasjoner i størrelse (kommersielle vs dugnad og kultur), eierskap (private og kommunale) og beskaffenhet (faste vs løse seter). Fellesnevneren er at vi alle har utøvd smittevern av høy kvalitet, og det er ingen kjente episoder av smitte fra norske kinoer.

I forhold til gjenåpning og veien fremover ønsker vi som følger:

1. Forutsigbare støtteordninger for ALLE kinoene:

Lenge ble kommunale kinoer ikke anerkjent som søknadsberettiget. De ble heldigvis inkludert i siste søknadsrunde, noe de også må få være i tiden fremover. Dette gjaldt spesielt kompensasjonsordningen, der det var mye kaos i begynnelsen. Et spesielt viktig punkt her er kravet om tilbakebetaling for kommunale KF som først fikk støtte (de har eget organisasjonsnummer) og så måtte tilbakebetale da Kulturrådet bestemte seg for at intensjonen med ordningen var at ingen med kommunalt eierskap, med unntak av kommunale A/S, kunne få støtte. Forskjellen på kommunalt A/S og KF er svært liten i praksis og få av de kommunale foretakene får vanligvis tilskudd fra kommunene. Når det gjelder kommunalt system for øvrig så må man ta med seg underskudd i to år. Dette gir de kommunale kinoene store vanskeligheter i årene framover da dette kommer på toppen av store inntektstap (57% ned i besøk i 2020), samt lavere inntekter i kiosksalg og reklame. Vi vet at dette allerede medfører nedbemanning (ansatte flyttes til andre poster i kommunen) og en følge av dette er færre visningsdager og dårligere tilbud til publikum. Særlig tydelig er dette på små og mellomstore kinoer i distriktene. For kinoene som fikk krav om tilbakebetaling så kunne de heller ikke be om å få dekket tap gjennom andre ordninger da man tok for gitt at når støtte var innvilget så slapp man å søke de nevnte andre ordninger. Dette har medført en stor ekstrabelastning på kinoene dette gjelder.

Vi vil også nevne krav om tilbakebetaling til skattemyndighetene ved det som da ble kalt kontantstøtteordningen. Flere kinoer som hadde fått støtte for nedstengningen i mars – mai, fikk krav om tilbakebetaling av deler av støtten, da skattemyndighetene hevdet at man hadde stengt frivillig, ikke at det var pålagt stengt. Ifølge deres tolkning kunne man holde åpent selv om publikum ikke hadde lov til å gå på kino. Også dette opplever vi som svært urimelig. Forutsigbarhet, likebehandling og rettferdighet burde være sentralt ved utforming av alle støtteordningene. Det hadde vært en ide og inkludere representanter bransjen i større grad ved utforming av disse reglene.

Vi vil til slutt berømme for utarbeidelsen av stimuleringsordningen som vi oppfatter treffer bredere og er lik for alle. Her har dialogen med NFI vært god.

2. Mangel på film - Viktigheten av å åpne Oslo-kinoene.

I Oslo-regionen bor halvannen million mennesker. Dette er den viktigste regionen økonomisk sett for filmdistributørene. De vil ikke lansere film når den ikke kan settes opp i det største nasjonale lokalmarkedet. I høst når man fikk lov til å ha 200 personer i fastmonterte stoler og «1-meter» regelen ble omtolket, så ble norske filmer lansert og kunne i noen grad minske tapene på norske kinoer (i 2020 gikk kinobesøket ned 57% i Norge, i UK gikk det ned 75%). For noen av titlene gikk det riktig så bra. *Knutsen & Ludvigsen 2* gjorde det bedre på kino i Norge enn sin forgjenger. Vi kan ikke kontrollere når Hollywood velger å slippe titlene sine, men med gode systemer og åpne kinoer så kan norske distributører velge å slippe filmene. Uten åpne kinoer i Oslo, ei heller norske filmer på kinoene rundt omkring i vårt langstrakte land.

Mye tyder dessverre på at flere av studioene i stadig økende grad preferer sine egne strømmetjenester i konkurranse med hverandre og dette vil bli en ytterligere utfordring for kinoene når det såkalte vinduet mellom kino og strømmelansering skrumper eller forsvinner helt.

Vi har i samarbeid med Norsk Filminstitutt og Distributørforeningen laget en «tilbake på kino» kampanje som vil lanseres når alle kinoene i Norge åpner igjen. Det er produsert en film som skal vises på kinoene, på SOME og på TV. Kampanjen skal også være i fellesrom på kinoene og på plakater i byene. Vi håper dette skal være med å skape entusiasme for gjenåpning.

3. Noen smittevernregler skaper fortsatt vanskeligheter for de små kinoene og kulturhusene.

Ulikheter i regelverket i forhold til fastmonterte og løse seter utgjør en stor utfordring for en rekke små kinoer/kulturhus og Bygdekinoen. Mange små kinoer og Bygdekinoens spillesteder er i forsamlingshus av forskjellig karakter og må sette ut stoler for hver forestilling. Dette bør ikke være noe vanskeligere å administrere enn fastmonterte stoler. Avstanden mellom setene er fastlagt og dette kan like fint kontrolleres i et samfunnshus som på en kino. Vi vet Helseministeren har bedt Helsedirektoratet kikke på denne regelen igjen og håper avstanden mellom publikum blir avgjørende. Ikke hva slags stol man sitter i.

4. Norsk film må få støtte, slik at distributørene tør å lansere filmene sine:

Med en naturlig nedgang i kinobesøket som følge av pandemien er det viktig at norske filmprodusenter og distributører har støtteordninger som medfører at de tør å lansere sine filmer. Dette ble med hell gjort med «Den største forbrytelsen». Vi ber om at myndighetene strekker seg langt for å stimulere til dette, da kinoene ikke vil fungere uten norske filmer. Vi ber særlig om støtte til store norske filmer og barnefilmer, men alle nye norske filmer er kjærkomne. Vi vil også oppfordre til forskjellig oppsettingstøtte når samfunnet åpner igjen. Det vil da sannsynligvis komme et stort antall Hollywood-filmer som kan presse ut de norske filmene, spesielt på de mindre kinoene. Disse har fått redusert økonomi, stillinger og visningsdager som følge av krisen. Det er å forvente at det tar tid å få opp kapasiteten på et normalt nivå.

5. Ikke gjør store endringer i virkemiddelapparatet midt oppe i krisen:

NFI bør ikke endre filmpolitikken sin basert på hvordan markedet er i en unntakssituasjon, men legge til grunn at kinobransjen også i fremtiden vil være en viktig, om ikke den viktigste, inntektskilde for produsentene. Å komme med antakelser om at trender vil fortsette (som man har bestemt på et seminar) og forsterkes av pandemien er uheldig. Vi har tid til å vente på resultatene av pandemien for å si noe om hvordan vi skal møte utfordringer fremover. I tillegg bør slike endringer være politisk forankret i Stortinget og i regionen.

6. Avgift på nedlasting

Kinovinduet er alt truet og truer dermed også norske arbeidsplasser og den desentraliserte kinokulturen. I dag betaler kinoene avgift til staten, mens leverandørene av strømmetjenester slipper, samtidig som de nyter godt av en naturlig vekst nå som folk konsumerer mer kultur hjemmefra. Vi er derfor veldig glade for å høre kulturministerens innledning på bransjeseminalet under Tromsø Int. Filmfestival (TIFF), hvor det nå endelig kan se ut som at strømmeaktørene blir ilagt en avgift som kan gå til produksjon av norsk innholdsproduksjon.

7. Støtteordning for teknisk utstyr

Re-investering i digitalt utstyr står snart for tur: For 10-12 år siden ble den norske kinobransjen revitalisert som følge av massive investeringer i digitalt kinoteknisk utstyr, mye gjennom avgiftsmidlene. 100 millioner var avsatt til dette formålet fra avgiften som inntil 2015 ble forvaltet av Film & Kino. Nå står vi snart overfor ny runde med re-investeringer på grunn av utstyrets levetid. Vi er bekymret for at den midlertidige nedgangen vi har sett i kinobesøket i denne perioden kan bidra til at mange små kinoer velger ikke å investere i nytt utstyr, og dermed legger ned kinodriften. Dette vil først og fremst gå ut over norske filmer, da disse kinoene har en prosentvis høyere andel norsk film enn de større kinoene. Vi vet at filminstituttet i Sverige og i Finland har støtteordninger for innkjøp av teknisk utstyr for mindre kinoer. Dette kunne blitt gjennomført i Norge også.